

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

(podľa §15a zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov)

Obecný úrad Šalgočka v súlade s § 14, ods. 1 písm. p) a § 15a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zverejňuje **dňom 22. marca 2011** na svojej internetovej stránke informácie pre verejnosť, ktoré zahŕňajú:

- 1) informácie o zdroji ohrozenia,
- 2) informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území a životnom prostredí,
- 3) nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť mimoriadnu udalosť,
- 4) informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach,
- 5) úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti
- 6) podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánmi ochrany obyvateľstva v rámci územného obvodu,
- 7) odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností.

1 INFORMÁCIE O ZDROJOCH OHROZENIA, O MOŽNOM ROZSAHU MU A NÁSLEDKOV NA POSTIHNUTOM ÚZEMÍ A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

1.1 ŽIVELNÉ POHROMY

1.1.1 Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru

1.1.1.1 Povodne a záplavy z povrchových tokov

Zdroje:

Na území obce je iba jeden povrchový vodný tok a to Jarčie, ktoré by mohlo spôsobiť ohrozenie iba vo výnimočnom prípade a to napr. pri prudkej prietrži mračien.

Možný rozsah MU a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Následkom zdvihnutia hladiny potoka Jarčie by mohla byť ohrozený 1 rodinný dom

1.1.1.2 Zvýšenie hladiny podzemných vôd a povrchové záplavy

Zdroje:

Dlhotrvajúce výdatné dažde, masívnejšie topenie snehov, alebo silné prívalové dažde spôsobujú zvýšenie hladiny spodných vôd, prípadne vytváranie povrchových záplav na teréne a komunikáciach.

Možný rozsah MU a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

V prípade dlhotrvajúcich výdatnejších zrážok, masívnejšieho topenia snehu alebo silných prívalových dažďov môže na území obce vznikajúť ohrozenie 13 rodinných domov.

1.1.1.3 Možnosť výskytu snehových kalamít

Zdroje:

Veterné počasie, rovinatý charakter terénu v katastri obce a nedostatok prirodzených vetrolamov zapríčiňujú v zimnom období výskyt snehových kalamít, hlavne na cestných úsekoch kolmých na prevládajúce smery vetra. Zložitá situácia sa môže vytvoriť v dôsledku dopravných havárií, alebo v zimnom období na úsekoch s nebezpečenstvom tvorby snehových závejov.

Možný rozsah MU a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Snehové kalamity majú za následok nezjazdnosť ciest a z toho vyplývajúce problémy so zásobovaním obce resp. poskytovaním neodkladnej zdravotníckej pomoci.

1.1.2 Ohrozenia seizmickou činnosťou, zosuvmi pôdy, skál a lavín

Podľa údajov Geofyzikálneho ústavu SAV Bratislava z pozorovaných zemetrasení na území Slovenska za obdobie rokov 1034 - 1990 územie obce Šalgočka nie je ohrozené seizmickou činnosťou. Vzhľadom na mierne členitý terén sa na území obce ohrozenia zosuvmi pôdy, skál a lavínou nevyskytujú.

1.2 HAVÁRIE

1.2.1 Ohrozenie závažnou priemyselnou haváriou

Na území obce ani v bezprostrednej blízkosti jej územia nie je žiadny podnik zaradený do kategórie stanovenej zákonom NR SR č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1.2.2 Stacionárne zdroje ohrozenia vyplývajúce z umiestnenia nebezpečných látok

Zdroje:

Medzi stacionárne zdroje patria právnické a fyzické osoby – podnikatelia (podniky), ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok. Ide o subjekty skladujúce resp. manipulujúce s nebezpečnými chemickými látkami, ktoré v prípade havárie môžu spôsobiť

ohrozenie pre svoje okolie. V obci Šalgočka nie sú v súčasnej dobe žiadne stacionárne zdroje ohrozenia.

1.2.3 Úniky nebezpečných látok pri všetkých druhoch prepráv

Územie obce Šalgočka nie je ohrozené únikom nebezpečných chemických látok pri ich preprave pretože územím obce nevedie žiadna prepravná trasa prepravy nebezpečných látok.

1.2.4 Ohrozenie rizikami technogénneho charakteru (elektrárne - výpadky elektriny, poruchy telekomunikačných služieb, vodovodné zariadenia a pod.)

Poruchy v dodávkach elektriny najčastejšie súvisia s nepriaznivým počasím (nárazový vietor - popadané stromy strhávajú elektrické vedenia, kombinácia vetra s hustým dažďom alebo snežením, námraza na elektrickom vedení, ktoré neunesie váhu ľadu, záplavy a pod.). Na zásobovanie obce pitnou vodou sú využívané zdroje podzemnej vody. Obec Šalgočka je zásobovaná verejným vodovodom ZVS a.s. Nitra . V prípade prerušenia dodávky vody z tohto verejného vodovodu má obec v zmysle zákona NR SR č. 179/2011 Z.z. o hospodárskej mobilizácii pripravený Plán núdzového zásobovania pitnou vodou, ktorý počíta s využitím vodných zdrojov podzemnej vody na území obce Šalgočka i vodojemu ZVS a.s. Nitra na území obce. Vodné zdroje pitnej vody na území obce majú dostatočnú kapacitu pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou v prípade krízovej situácie v množstvách stanovených vyhláškou MŽP SR č. 220/2012 Z.z.

1.2.5 Havárie jadrových zariadení

1.2.5.1 Informácie o zdroji ohrozenia

Komplex jadrového zariadenia (JZ) Slovenské elektrárne – elektrárň Bohunice V-2 (SE-EBO V-2) sa nachádza v katastrálnom území obce Jaslovské Bohunice a Veľké Kostoľany. Dochádza v ňom k premene tepelnej energie na elektrickú energiu, pričom zdrojom tepla je jadrové palivo vo forme oxidu uránu obohateného štípieľným materiálom, izotopom uránu U^{235} . JZ je koncepčne riešené v dvoch samostatných energetických blokoch.

Časové faktory ohrozenia:	- ak $v = 1 \text{ m/s}$ (3,6 km/h) \Rightarrow tak $t = 307 \text{ min}$
	- ak $v = 3 \text{ m/s}$ (10,8 km/h) \Rightarrow tak $t = 102 \text{ min}$
	- ak $v = 6 \text{ m/s}$ (21,6 km/h) \Rightarrow tak $t = 51 \text{ min}$

(- v - rýchlosť prízemného vetra , t - čas začiatku ohrozenia).

1.2.5.2 Možný rozsah MU a následky na postihnutom území a životnom prostredí

Na základe rozhodnutia Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR), č. 191/220-70/2007 zo dňa 17.1.2007 je za účelom plánovania opatrení na ochranu obyvateľstva vymedzený 21 km okruh oblasti ohrozenia.

Na zabezpečenie a realizáciu systémového a postupného zavádzania opatrení na ochranu obyvateľstva pre prípad havárie sa oblasť ohrozenia člení:

- na pásme A do 5 km, B od 5 do 21 km od zdroja v Bohuniciach,
- na 16 sektorov s veľkosťou stredového uhla 22,5° pričom stred prvého sektora je orientovaný na sever.

Z oblasti ohrozenia sa v prípade havárie, na základe zistenej meteosituácie vyčleňuje

- bližšie ohrozené územie, ktoré predstavuje celé pásme A a päť sektorov v pásme B, pričom stred prostredného z nich je orientovaný v smere prízemného vetra.

Katastrálne územie obce Šalgočka sa nachádza iba v pásme B v sektore č.8 a JE V-2 je vzdialená vzdušnou čiarou 18,437 km severozápadne od obce.

Pri vzniku radiačnej havárie sa rádioizotopy šíria od zdroja úniku v smere prízemného vetra, najmä vo forme aerosólov. Ťažšie častice vypadávajú z rádioaktívneho oblaku na povrch terénu do vzdialenosti niekoľkých kilometrov od zdroja, ako rádioaktívny spad, jemnejšie čiastočky sú unášané výškovým vetrom na vzdialenosť až stovky km. Dochádza k vzniku rádioaktívnej stopy a tým k významnej kontaminácii životného prostredia (vodné plochy, pôda, budovy, cesty, lesy, vegetácia, živočíchy), potravinového reťazca, krmív, zdrojov pitnej vody, ciest a pod. s dopadom najmä na obmedzenie pohybu obyvateľov. Nebezpečnosť uvoľnených rádionuklidov je podmienená mechanizmom ich účinku (rozdielnou rádio toxicitou a distribúciou čiastočiek).

V prípade úniku rádionuklidov vznikne okamžité ohrozenie pre pracovníkov elektrárne, členov záchranárskych skupín a neskôr môže prísť aj k ohrozeniu obyvateľov z okolia – vymedzeného okruhom oblasti ohrozenia. Ak pri mimoriadnej udalosti (MU) nebudú zavedené, resp. realizované ochranné opatrenia, predpokladá sa rozšírenie následkov do tej miery, že môže prísť k ohrozeniu života ľudí, voľne žijúcich živočíchov a domácich zvierat, poškodeniu vegetácie a kontaminácii plodov z nechránenej prírody. Závažnosť a rozsah následkov by ovplyvňovalo množstvo a druh uniknutých rádionuklidov. Predpokladaná mimoriadna udalosť by mala charakter katastrofy, pri ktorej by došlo v postihnutých oblastiach k celkovému narušeniu chodu života, výroby, dopravy, zásobovania obyvateľstva a k dlhodobému znečisteniu životného prostredia.

1.2.5.3 Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Z hľadiska časového priebehu radiačnej havárie a ohrozenia obyvateľstva a pre potreby zavádzania ochranných opatrení rozlišujeme štyri fázy radiačnej havárie:

Obdobie ohrozenia - je obdobie, počas ktorého je havária klasifikovaná prvým stupňom závažnosti.

Skorá fáza - je charakterizovaná začiatkom úniku rádioaktívnych látok (RL) a pretrvávaním úniku RL do ovzdušia, ktorý vo forme prechádzajúceho rádioaktívneho mraku je zdrojom rádioaktívnej kontaminácie, vonkajšieho a vnútorného ožiarenia obyvateľstva RL. Je klasifikovaná minimálne druhým stupňom závažnosti.

Prechodná fáza - je charakterizovaná skončením úniku RL z JZ. Obyvateľstvo je potenciálne v tejto fáze ohrozované predovšetkým vonkajším ožiarением z rádioaktívne kontaminovaných povrchov alebo vnútorným ožiarением, ktoré je spôsobené vdychovaním RL alebo konzumovaním rádioaktívne kontaminovaných potravín a vody.

Neskorá fáza - je charakterizovaná postupným odvolávaním ochranných opatrení a prechodom k bežnému spôsobu života. Obyvateľstvo môže byť potenciálne v neskorkej fáze ohrozované z tých istých zdrojov ako v prechodnej fáze.

Opatrenia v období ohrozenia

Opatrenia je potrebné vykonať preventívne v dobe od hrozby úniku so zameraním na prípravu ich realizácie

- vyzoznenie osôb činných pri riešení udalostí a príprava varovania obyvateľstva,
- príprava na prípadné uskutočnenie neodkladných opatrení v skorej fáze v oblasti ohrozenia,
- informovanie verejnosti o opatreniach v období ohrozenia.

Neodkladné opatrenia v skorej fáze

- vyzoznenie osôb činných pri riešení následkov nehôd alebo havárií a varovanie obyvateľstva,
- monitorovanie radiačnej situácie,
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov,
- ukrytie,
- jódová profylaxia,
- evakuácia,
- používanie špeciálnych prostriedkov individuálnej ochrany,
- čiastočná hygienická očista osôb a vecí,
- zákaz spotreby nechránených potravín, vody a krmív.

Opatrenia v prechodnej a neskorkej fáze

- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov,
- regulácia spotreby potravín, vody a krmív rádioaktívne kontaminovaných,
- presídlenie obyvateľstva podľa vyhodnotenia aktuálnej radiačnej situácie a prognózy jej vývoja,
- dekontaminácia postihnutého územia.

Úlohy a opatrenia sú konkretizované v jednotlivých častiach plánu ochrany obyvateľstva, kde sú podrobne rozpracované formy a spôsoby ich realizácie. Po vzniku MU (napr. pri havárii JZ V-2 spojenom s únikom rádioaktívnych látok), bude nasledovať vyhlásenie signálu „Všeobecné ohrozenie“ spustením sirény PAVIAN z dispečingu JZ V-2 kolísavým tónom po dobu 2 minút. Po jeho ukončení bude vysielaná hovorená informácia, v ktorej budú občania informovaní o charaktere MU a obdržia základné pokyny pre obyvateľstvo.

V základných pokynoch sa obyvateľstvo dozvie, či sa má ukryť v domoch a bytoch, utesniť obývacie priestory, zotrvať v režime izolácie a sledovať rozhlas, televíziu a vysielanie miestneho rozhlasu o vývoji situácie alebo sa pripraviť na evakuáciu, prípadne vykonať iné režimové opatrenia. Na základe analýzy ohrozenia územia obce je pre obec Šalgočka plánovaná dlhodobá evakuácia do mesta Sládkovičovo.

1.2.5.4 Nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť MU

Účinky ionizujúceho žiarenia na organizmus môžu byť: fyzikálne, fyzikálno-chemické, chemické a biologické.

V prípade havárie s únikom rádioaktívnych látok sa poškodenie zdravia organizmu môže prejaviť, ako akútne, alebo chronické. Najnebezpečnejšia je prenikavá radiácia, v dôsledku ktorej je oslabený imunitný systém organizmu a hrozí veľký výskyt epidémií a

nákaz. Akútna choroba z ožiarenia zahŕňa výskyt novotvarov, ako je rakovina kože, ďalej leukémia a pod.

Označenie pri preprave podľa medzinárodných predpisov (ADR, RID):

Číslo látky (UN-kód): 2908-2913,2915-2917,2919,2977,2978,3321-3333,
Číslo nebezpečnosti (Kemlerov kód): 268 (2-plyn, 6-jedovatý, 8-žieravý)

Bezpečnostné značenie (nálepka)

7.1 7.2

2 INFORMÁCIE O SPÔSOBE VAROVANIA OBYVATEĽSTVA A O ZÁCHRANNÝCH PRÁČACH

2.1 VAROVANIE OBYVATEĽSTVA

Informačný systém civilnej ochrany tvorí hlásnu službu a informačnú službu civilnej ochrany, pričom :

- a) hlásna služba zabezpečuje včasné varovanie obyvateľov a vyrozumenie osôb činných pri riešení následkov mimoriadnej udalosti a obcí o ohrození alebo o vzniku mimoriadnej udalosti,
- b) informačná služba zabezpečuje zber, spracovanie, vyhodnocovanie a poskytovanie informácií.

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi

Varovné signály a signál „Koniec ohrozenia“ sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Slovná informácia odvysielaná v hromadných informačných prostriedkoch obsahuje:

- deň a hodinu vzniku alebo skončenia ohrozenia,
- údaje o zdroji a druhu ohrozenia,
- údaje o veľkosti ohrozeného územia,
- základné pokyny pre obyvateľstvo.

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva **dvojmínútovým stálym tónom sirén** po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Koordináciu preskúšavania týchto systémov vykonáva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Varovanie zabezpečujú:

Slovenské elektrárne JE V-2 Jaslovské Bohunice 1 sirénou PAVIAN 600 umiestnenou na stožiaroch vedľa obecného úradu Šalgočka.

Po vzniku havárie JZ V-2 bude vykonané vyhlásenie signálu „Všeobecné ohrozenie“ spustením sirény PAVIAN z dispečingu JZ V-2 kolísavým tónom po dobu 2 minút. Po jeho ukončení bude cez sirénu PAVIAN vysielaná hovorená informácia, v ktorej budú občania informovaní o charaktere MU a obdržia základné pokyny pre obyvateľstvo.

V základných pokynoch sa obyvateľstvo dozvie, či sa má ukryť v domoch a bytoch, utesniť obývacie priestory, zotrvať v režime izolácie a sledovať rozhlas, televíziu a vysielanie miestneho rozhlasu o vývoji situácie alebo sa pripraviť na evakuáciu, prípadne vykonať iné režimové opatrenia. Na základe analýzy ohrozenia územia obce je pre obec Šalgočka plánovaná dlhodobá evakuácia.

Elektronické sirény PAVIAN sú riadené pomocou integrovaného rádiokomunikačného systému. Ovládanie systému varovania (aktivácia) je priamo z elektrárne. Sirénové jednotky

Elektronická siréna

sú elektricky napájané zo siete 230 V, so záložným napájaním z akumulátora na minimálne 72 hodín. Okrem výstražného zvukového signálu reprodukovujú aj hovorené informácie. Systém je využiteľný pri vzniku rôznych mimoriadnych udalostí (napr. radiačné alebo chemické ohrozenie, požiar, ohrozenie vodou, vzdušný poplach, skúška sirén a pod.) Moderná technológia sirén umožňuje ich plnú programovateľnosť i diaľkovú diagnostiku, prehrávanie textových záznamov z digitálnej pamäte, ale aj lokálne slovné hlásenia cez mikrofón.

3. ÚLOHY A OPATRENIA PO VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

Po vzniku mimoriadnej udalosti a vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú základné úlohy a opatrenia:

záchranné práce

silami a prostriedkami z celého územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia

- obec Šalgočka vedie zoznamy využiteľných síl a prostriedkov pri záchranných prácach v rámci svojho katastrálneho územia.

evakuácia

- Obec Šalgočka má plánovanú evakuáciu pri havárii JE V – 2 Jaslovské Bohunice do mesta Sládkovičovo.

núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie

- obec Šalgočka má spracovaný plán núdzového zásobovania obyvateľstva v ktorom sú uvedené vytypované objekty pre ubytovanie evakuovaných osôb, ich kapacita a objekty a ich kapacita pre stravovanie týchto osôb.

použitie potrebných základných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému a ostatných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému

3.1 ZÁCHRANNÉ PRÁCE

Záchranné práce sú činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na ich odsun z ohrozených alebo z postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Záchranné práce vykonávajú záchranné zložky integrovaného záchranného systému, útvary Policajného zboru a osoby povolane na osobné úkony.

Záchranné práce po vzniku mimoriadnej udalosti v EBO V-2 budú v závislosti na dobe vzniku mimoriadnej udalosti, poveternostných podmienkach, rýchlosti varovania obyvateľstva po vzniku MU a na dodržiavaní režimových opatrení vyhlásených na území obce obyvateľstvom zahrňovať hlavne:

- varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a aj pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- individuálnu ochranu osobám v kontaminovanom priestore a ich odsun z tohto priestoru,
- kontrolu kontaminovania a ožiarenia osôb, kontrolu kontaminovania územia, ovzdušia a budov,
- poskytnutie jódovej a špeciálnej profylaxie,
- hygienickú očistu postihnutých osôb,
- špeciálnu očistu a dezaktiváciu územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- reguláciu pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území,
- uzavretie postihnutého územia,
- ochranu postihnutých osôb a nasadených síl a prostriedkov pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi a následkami mimoriadnej udalosti,
- odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- pozorovanie postihnutého územia a kontrolné merania,
- psychologickú pomoc a duchovnú pomoc.

Pre prípad mimoriadnej udalosti sú fyzické osoby povinné

- a) dodržiavať pokyny okresných úradov, obcí, ako aj iných právnických osôb a fyzických osôb uvedených v § 16 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane
- b) riadiť sa ich pokynmi na ukrytie a evakuáciu,
- c) vykonávať opatrenia na ochranu potravín, vody, zvierat a krmív, ktoré vlastnia alebo sú im zverené,

- d) plniť úlohy v jednotkách a zariadeniach civilnej ochrany podľa určenia a zaradenia a na plnenie úloh sa vopred pripraviť,
- e) vykonávať časovo obmedzené práce pre civilnú ochranu súvisiace s bezprostrednou ochranou života, zdravia a majetku,
- f) poskytnúť vecné prostriedky, ktoré vlastní alebo užívajú,
- g) poskytnúť potrebné priestory a prostriedky na núdzové ubytovanie osobám postihnutým mimoriadnou udalosťou, ako aj osobám, ktoré vykonávajú záchranné práce.

Povinnosti uvedené pod písm. e), f) a g) nie je fyzická osoba povinná splniť v prípade, ak by tým vystavila vážnemu ohrozeniu seba alebo blízke osoby alebo ak jej v tom bránia iné dôležité okolnosti.

4. PODROBNOSTI O TOM, KDE SA DAJÚ ZÍSKAŤ ĎALŠIE INFORMÁCIE SÚVISIACE S PLÁNOM OCHRANY

Podrobnosti a ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva je možné získať na Obecnom úrade Šalgočka, tel. 0317861105, mobil 0904 761 105,

5. ODKAZ NA OBMEDZENIA VYPLÝVAJÚCE Z OCHRANY DÔVERNÝCH INFORMÁCIÍ A UTAJOVANÝCH SKUTOČNOSTÍ

Informácie sa zverejňujú v súlade so zákonom č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Nevzťahujú sa na ne žiadne obmedzenia vyplývajúce zo zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

Verejnosť má možnosť sa vyjadriť k uvedeným informáciám do 30 dní po zverejnení poslednej aktualizácie na Obecnom úrade Šalgočka. Opodstatnené pripomienky sa zohľadnia pri aktualizovaní Plánu ochrany obyvateľstva.

Zverejnené dňa: 15. mája 2019
Dátum poslednej aktualizácie: 8. mája 2019